

Прес-реліз

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПОГЛЯД БІЗНЕСУ

Нещодавно 60 експертів Податкового Комітету Європейської Бізнес Асоціації поставили оцінки податковій системі України в рамках регулярного дослідження – Податкового Індексу.

В результаті опитування з'ясувалося, що за період з травня 2016 по квітень 2017 показник незначно, але все-таки виріс. Наразі він становить – **2,58** (з 5 можливих), що є по факту найвищою позначкою за всю історію проекту з 2011 року. Хоча це зростання є доволі умовним, адже індекс все ще не перетнув межі негативної площини.

Під час розрахунків до уваги традиційно бралися 4 критерії:

- *Якість податкового законодавства;*
- *Обтяжливість/легкість адміністрування податків;*
- *Фіскальний тиск;*
- *Якість податкового обслуговування (роботи податківців).*

Нагадуємо, що загальне значення Податкового Індексу являє собою інтегральний розрахунок середнього значення кожного з вищенаведених критеріїв.

Своєрідною фішкою цього річного дослідження став окремий блок питань про актуальні зміни податкового законодавства та їх вплив на бізнес-середовище. У цій частині анкети ми запитали бізнес-спільноту про те, що конкретно потрібно зробити, аби сплачувати та адмініструвати податки стало простіше та зручніше.

Тож давайте подивимося, що саме заважало бізнесу у сфері оподаткування впродовж останніх 12 місяців.

ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Як і минулого року, **67%** експертів оцінили якість податкового законодавства України негативно і вважають, що воно потребує вдосконалення. **35%** опитаних вважають зміни до податкового законодавства (в рамках Закону №1797-VIII від 21 грудня 2016 року) неефективними та неякісними. Показовим у цьому плані є також те, що лише 3% оцінили діючий податковий режим, як сприятливий для ведення бізнесу та залучення іноземних інвестицій.

Чому так відбувається? Є кілька причин. По-перше, через *постійні зміни податкового законодавства*. На другому місці – *неоднозначність положень законодавства та протиріччя між ними*. Далі респонденти вказують на *наявність численних суперечливих роз'яснень*. І врешті-решт, три останні позиції посіли такі негативні фактори – *складність норм, слабка правозастосовна практика та великий об'єм документів*.

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

25% респондентів вважають процедуру адміністрування біль-менш прийнятною (минулого року так вважало лише 15% респондентів). Переважна більшість опитаних – **57%** – вважають, що процес адміністрування податків є обтяжливим, а **13%** взагалі сказали, що абсолютно незадоволені станом речей у цій сфері.

Основні фактори, які негативно впливають на підготовку податкової звітності та адміністрування, у порядку пріоритетності для респондентів:

- незрозумілі правила та роз'яснення щодо податкової звітності;
- надто багато часу витрачається на підготовку та подачу звітності та сплату податків;
- недосконалість електронної системи податкової звітності;
- кількість податків та зборів.

ФІСКАЛЬНИЙ ТИСК

У травні 2016 – квітні 2017 прояви фіскального тиску відчули на собі **43%** опитаних (минулого року цей відсоток сягнув 66%). **35%** повідомили про те, що тиск був майже відсутній, і лише **3%** експертів взагалі не зіштовхнулися з цим явищем впродовж досліджуваного періоду.

Серед поширених методів тиску бізнес назвав такі:

- 53%** – упереджені рішення фіскальних органів;
- 49%** – необґрунтовані інформаційні запити;
- 31%** – обтяжливі податкові перевірки.

Серед менш «популярних» були названі:

- 22%** – пропозиції сплатити податки авансом;
- 16%** – встановлення «завдань» за платежами до бюджету;
- 14%** – відмови або штучні перепони під час подання звітності тощо;
- 10%** – залучення податкової поліції («маски-шоу»).

ПОДАТКОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Результати нашого дослідження показали, що рівно половина опитаних (**50%**) абсолютно або переважно незадоволені якістю податкових сервісів. У попередній хвилі минулого року таких було трішки більше – 54%.

Натомість **27%** опитаних підтвердили, що більш-менш задоволені якістю податкового обслуговування, і ще **23%** утрималися від відповіді.

АКТУАЛЬНІ ЗМІНИ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ

Нам стало цікаво не просто співставити результати нашого дослідження з показниками попередньої хвилі, а й відкрито запитати наших експертів про важливі, на їх погляд, кроки, які мали б значно полегшити ведення бізнесу у площині оподаткування.

Тож, ми отримали досить конкретні відповіді на це відкрите питання. Зокрема, представники членських компаній Асоціації зазначили про таке:

- *Усунення протиріч між нормативно-правовими актами у сфері оподаткування;*
- *Спрощення і уніфікація «правил гри», включаючи зменшення кількості різноманітних винятків;*
- *Реформа Державної фіскальної служби та запровадження персональної відповідальності податкових аудиторів/інспекторів;*
- *Завершення процесу створення служби фінансових розслідувань;*
- *Впровадження податкових стимулів для інноваційних сфер бізнесу;*
- *Регулювання оподаткування в зоні АТО та ряд інших пропозицій.*

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

Володимир Котенко, Партнер, керівник податково-юридичної практики ЕУ в Україні та Голова Податкового Комітету Європейської Бізнес Асоціації:

«Податкова система, очевидно, еволюціонує. Респонденти відзначили зниження податкового тиску.

Водночас, часті зміни до нормативних актів створюють своєрідний «законодавчий хаос», що було названо респондентами однією з основних негативних характеристик податкового законодавства.

Загалом, незважаючи на досить скромний показник індексу – 2,58 (з 5 можливих), це все-таки найвищий бал за всю історію дослідження, починаючи з 2011 року.

На це, вочевидь, також вплинули дії Мінфіну з нормалізації процесу відшкодування ПДВ та продемонстровані міністерством спроби виправлення помилок, накопичених у податкових правилах».

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА:

Європейська Бізнес Асоціація – неурядова організація, яка об'єднує понад 900 європейських, міжнародних та вітчизняних компаній, які працюють в Україні. Сьогодні Асоціація є провідною організацією міжнародного бізнесу в Україні. Європейська Бізнес Асоціація була створена в 1999 році. Ініціатором її створення була Європейська Комісія, яка зацікавлена в підтримці європейського бізнесу в Україні та налагодженні двосторонніх контактів Україна-ЄС. Беручи до уваги пріоритети України щодо євро інтеграції в Європейський Союз, основною метою діяльності Асоціації є налагодження стосунків європейського бізнесу з представниками влади в Україні для співпраці щодо створення сприятливих умов ведення бізнесу та залучення прямих іноземних інвестицій в економіку держави. Детальна інформація на сайті: www.eba.com.ua

Партнер дослідження – компанія Gemius (<http://www.gemius.com.ua/>).